

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jozefa Hargaša a členiek senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a JUDr. Zdenky Reisenauerovej v právnej veci navrhovateľa: **Lesy Slovenskej republiky, š.p. Banská Bystrica**, so sídlom Námestie SNP 8, Banská Bystrica, IČO: 36 038 351, *zastúpeného JUDr. Š. D., advokátom*, so sídlom N., proti odporcovi: **Obvodný pozemkový úrad v Trnave**, so sídlom Vajanského 2, Trnava, za účasti: V. H., bytom N.N., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. K2009/00043 zo dňa 13. mája 2009, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trnave, č. k. 42Sp/74/2009-34 zo dňa 22. marca 2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 42Sp/74/2009-34 zo dňa 22. marca 2010 **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Trnave (ďalej aj ako „prvostupňový súd“ alebo „krajský súd“) potvrdil v záhlaví uvedené rozhodnutie, ktorým odporca rozhodol v reštitučnej veci zúčastnenej osoby tak, že táto ako oprávnená osoba podľa § 2 ods. 2 písm. c) zákona č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej aj „reštitučný zákon“, „zákon č. 503/2003 Z. z.“) spĺňa podmienky ustanovené v § 3 ods. 1 písm. o) citovaného zákona na navrátenie vlastníctva a preto sa jej priznalo vlastnícke právo k pozemkom v katastrálnom území D., zapísaných na liste vlastníctva č. X., ako parcela č. X. vo výmere 293.757 m², druh pozemku – lesné

pozemky a ako parcela č. X. vo výmere 5.251 m², druh pozemku – lesné pozemky, s tým, že Správa katastra Piešťany vykoná na základe právoplatného rozhodnutia zmeny v katastri nehnuteľností v prospech zúčastnenej osoby tak, že z vlastníctva navrhovateľa odpiše podiel 2/3695 častok. Ďalej odporca rozhodol, že zúčastnenej osobe nepriznal vlastnícke právo ani právo na náhradu za parcely pôvodne vedené v Pkv. vl. č. X. a X., katastrálne územie N., ďalej za parcely pôvodne vedené v Pkv. vl. č. X., katastrálne územie C. a za parcelu č. X., pôvodne vedenú v Pkv. vl. č. X.(X.), katastrálne územie D.. Zároveň rozhodol, že o pozemkoch v katastrálnom území N. bude rozhodnuté v samostatnom rozhodnutí. O náhrade trov konania rozhodol v súlade s ustanovením § 250k ods. 1 OSP v spojení v § 250l ods. 2 OSP tak, že navrhovateľovi a zúčastnenej osobe náhradu trov konania nepriznal, a to z dôvodu ich neúspechu v konaní.

V odôvodnení svojho rozhodnutia prvostupňový súd uviedol, že z administratívneho spisu mal zistené, že v danej veci už rozhodoval, pričom rozsudkom zo dňa 19. mája 2008, sp. zn. 42Sp/15/2008 zrušil napadnuté rozhodnutie odporcu a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodov nepreskúmateľnosti rozhodnutia pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov, no najmä preto, že odporca nerozhodol o celom predmete konania. Uviedol ďalej, že odporca v ďalšom konaní rozhodoval bez úplného administratívneho spisu, keďže krajský súd po vydaní spomínaného rozsudku omylom zaslal administratívny spis odporcu zúčastnenej osobe, ktorá časť tohto spisu vrátila až na pojednávaní konanom dňa 22. marca 2010. Dôvodil, že v tomto konaní sa zaoberal výlučne odvolaním navrhovateľa [podanie zúčastnenej osoby zo dňa 19. júna 2009 posúdil len ako žiadosť o opravu chýb rozhodnutia podľa § 47 ods. 6 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (správny poriadok)], ktorý namietal uplatnenie reštitučného nároku zúčastnenej osoby po prekluzívnej lehote, keďže sa v administratívnom spise nenachádza uplatnený nárok zúčastnenej osoby na reštitúciu. V tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že z predloženého spisového materiálu ako aj a z rozsudku Krajského súdu v Trnave zo dňa 19. mája 2008, sp. zn. 42Sp/15/2008 jednoznačne vyplýva, že zúčastnená osoba si reštitúciu uplatnila včas a to 28. decembra 2004, zdôrazniac zároveň, že navrhovateľ v predchádzajúcom konaní pred správnym orgánom, ako aj pred súdom uplatnenie reštitučného nároku nijako nespochybňoval. Preto odvolávajúci sa na vyššie uvedené mal krajský súd za to, že odporca sa v ďalšom konaní dostatočne vysporiadal s celým predmetom konania a z uvedeného dôvodu rozhodnutie odporcu podľa § 250q ods. 2 OSP ako vecne správne potvrdil.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ v zákonom stanovenej lehote odvolanie, vytýkajúc prvostupňovému súdu nedostatočné zistenie skutkového stavu a jeho nesprávne právne posúdenie. Predovšetkým poukazoval na tú skutočnosť, že administratívny spis neobsahuje doklad o tom, v akej lehote si V. H. uplatnil reštitučný nárok a taktiež z neho nie je zrejmé, akým spôsobom preukázala zúčastnená osoba skutočnosti požadované ustanovením § 3 reštitučného zákona, prezentujúc týmto pochybnosť, či reštitučný nárok bol podaný riadne a včas. Namietal spôsob vypořádania sa prvostupňového súdu s námietkami uvedenými v opravnom prostriedku, označujúc ho za neprofesionálny a nezodpovedný, keď tento

v odôvodnení svojho rozhodnutia argumentoval len tým, že administratívny spis odporcu bol omylom zaslaný zúčastnenej osobe, ktorá ho napriek výzvam súdu celý nevrátila. Poukazujúc tiež na možnosť úmyselnej manipulácie s administratívnym spisom, opakovane namietal absenciu dokladov preukazujúcich reštitučný nárok zúčastnenej osoby a rovnako oponoval proti postupu krajského súdu, ktorý rozhodol len na základe predpokladu, že ním požadované doklady existovali, keďže v danej veci už raz dňa 19. mája 2008 rozhodoval (rozsudok sp. zn. 42Sp/15/2008), označiac tento postup za nesúladný so zákonom. Z uvedených dôvodov, preto navrhol odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok, ako aj napadnuté rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu v Trnave zrušiť (správne sa mal domáhať zmeny napadnutého rozsudku prvostupňového súdu tak, že rozhodnutie odporcu č. K2009/00043 zo dňa 13. mája 2009 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie podľa § 250q ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 3 OSP).

Zúčastnená osoba v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa uviedla, že s podaným odvolaním, považujúc ho za len špekulatívne a nedôvodné, nesúhlasí. Navrhujúc napadnutý rozsudok ako vecne správy potvrdiť, uviedla ďalej, že súd vychádzal zo spoľahlivo zistených skutočností o tom, že si reštitučný nárok uplatnila v zákonnej lehote, a že spĺňa podmienky na navrátenie vlastníctva k pozemkom v katastrálnom území D. (parc. č. X., X. a X.), v katastrálnom území C. a N.. K písomnému vyjadreniu zároveň doložila fotokópiu žiadosti o reštitúciu zo dňa 25. decembra 2004, preukázateľne doručení Obvodnému pozemkovému úradu v Trnave dňa 28. decembra 2004 a tri zápisnice z rokovaní s odporcom.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a v medziach podaného odvolania (§ 246c ods. 1 veta prvá a § 212 ods. 1 OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 250ja ods. 2 OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech. Výsledok hlasovania senátu bol jednomyselný.

Predmetom súdneho prieskumu v danej veci bolo posúdenie reštitučného nároku zúčastnenej osoby na navrátenie vlastníctva k žiadaným pozemkom v intenciách ustanovení reštitučného zákona.

Odvolací súd v danej veci posudzoval rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie žalovaného správneho orgánu na základe opravného prostriedku navrhovateľa na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu, ktorým správny orgán v bode I svojho rozhodnutia, správnosť ktorého navrhovateľ odvolaním napáda, priznal zúčastnenej osobe navrátenie vlastníctva k požadovaným pozemkom v zmysle ustanovení reštitučného zákona, a preto odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo,

pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu a konanie, ktoré tomuto rozhodnutiu predchádzalo, najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal so všetkými námietkami uvedenými v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Zákon č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov, je jedným zo zákonov reštitučného charakteru, ktorého cieľom je spolu s ostatnými reštitučnými zákonmi zabezpečiť tzv. reštitučné procesy zmiernenia niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo v zákonom presne ustanovenom období vo vzťahu k presne vymedzenému okruhu osôb, a na základe v zákone taxatívne ustanovených prípadov straty majetku. Reštitučné predpisy boli vydané s cieľom zmierniť následky niektorých majetkových krívd a majú uľahčiť uplatnenie nárokov oprávnených osôb, nie vylúčiť ich podľa všeobecných právnych predpisov. Zároveň si bol zákonodarca vedomý, že odstránenie všetkých krívd nie je reálne a že sa teda musí uspokojiť len s nápravou niektorých, a preto výklad týchto právnych predpisov nemôže byť natoľko dogmatický a ústavne nekonformný, že by zakladal de facto voči niektorým osobám krivdy nové. Preto pri aplikácii reštitučných predpisov treba postupovať veľmi citlivo, aby nedošlo k ďalším krívdám.

Reštitučný zákon v ustanovení § 1 upravuje navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré neboli vydané podľa osobitného predpisu (zákon č. 229/1991 Zb. a § 37 až 39 zákona SNR č. X./1991 Zb.). Vlastnícke právo sa vracia k pozemkom, ktoré tvoria:

- a) poľnohospodársky pôdny fond alebo do neho patria,
- b) lesný pôdny fond.

Právo na navrátenie vlastníctva k pozemku podľa reštitučného zákona môže uplatniť oprávnená osoba, ktorá je občanom Slovenskej republiky s trvalým pobytom na jej území a ktorej pozemok prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v období od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 (ďalej len "rozhodujúce obdobie") spôsobom uvedeným v ustanovení § 3 (§ 2 ods. 1 reštitučného zákona).

Podľa § 3 ods. 1 písm. o) reštitučného zákona, oprávneným osobám sa navráti vlastníctvo k pozemku, ktorý prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku prevzatia nehnuteľnosti bez právneho dôvodu.

Podľa § 5 ods. 1 reštitučného zákona, právo na navrátenie vlastníctva k pozemku môže uplatniť oprávnená osoba do 31. decembra 2004 na obvodnom pozemkovom úrade, v ktorého obvode vlastnila pozemok, a zároveň preukáže skutočnosti podľa § 3. Neuplatnením práva v lehote právo zanikne.

Podľa § 5 ods. 2, 3 reštitučného zákona, rozhodnutie o navrátení vlastníctva k pozemku alebo rozhodnutie o priznaní práva na náhradu podľa § 6 ods. 2 a 3 vydá

obvodný pozemkový úrad. Na konanie podľa odseku 2 sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.

Z obsahu administratívneho a súdneho spisu mal odvolací preukázané, že zúčastnená osoba si dňa 28. decembra 2004 na Obvodnom pozemkovom úrade v Trnave uplatnila v súlade s reštitučným zákonom nárok na navrátenie vlastníctva k pozemkom pasienkového spoločenstva katastrálne územie N. po pôvodných vlastníkoch J. H.H. C. B. a V. H., ďalej k pozemkoch nachádzajúcich sa v katastrálnom území D. po pôvodnom vlastníkovi J. H. a k pozemkom nachádzajúcich sa v katastrálnom území C. po pôvodnom vlastníkovi J. H.. Zúčastnená osoba dňa 18. decembra 2007 spresnila predmet reštitúcie na katastrálne územie D., Pkv. vl. č. X. pôvodne Pkv. vl. č. X., spoločný les a pozemky pasienkového spoločenstva v katastrálnom území N.. Na základe predloženej Hospodárskej zmluvy o prevode správy národného majetku č. P-2379/1987-152 zo dňa 1. apríla 1987, schválenej finančným odborom Okresného národného výboru dňa 15. apríla 1987 vzhľadom odvolací súd za dostatočne preukázanú daň reštitučného titulu obsiahnutého v § 3 ods. 1 písm. o) reštitučného zákona, v podobe prevzatia nehnuteľnosti bez právneho dôvodu, keď z tejto jednoznačne vyplýva, že parcely č. X. a X., zapísané v Pkv. vl. č. X., katastrálne územie D. boli prevedené na Západoslovenské štátne lesy Bratislava Miestnym národným výborom D., ktorému k predmetným nehnuteľnostiam nesvedčalo vlastnícke právo a z uvedeného dôvodu, preto došlo k prechodu nehnuteľností z pôvodných vlastníkov na štát bez právneho dôvodu. Vo vzťahu k parcele č. X., pôvodne zapísanej v Pkv. vl. č. X., katastrálne územie D. mal odvolací súd preukázané, že táto nebola prevedená na štát alebo na inú právnickú osobu, nakoľko z listu vlastníctva č. X., katastrálne územie D. je zrejmé, že zúčastnená osoba vlastní na žiadanej nehnuteľnosti spoluvlastnícky podiel vo veľkosti 4/80-ín k celku a z uvedeného dôvodu nie je táto spôsobilým predmetom reštitúcie. Uvedené sa rovnako vzťahuje aj na ďalšie nehnuteľnosti, ktorých navrátenia sa zúčastnená osoba dožaduje, konkrétne k pozemkom pôvodne vedených v Pkv. vl. č. X. a X., katastrálne územie N. a k pozemku pôvodne vedenému v Pkv. vl. č. X., katastrálne územie C., v súčasnosti zapísanému na liste vlastníctva č. X. ako parcela registra „E“, parcelné číslo X., druh pozemku - orná pôda. Z napadnutého rozhodnutia odporcu taktiež vyplýva, že o pozemkoch nachádzajúcich sa v katastrálnom území N., bude rozhodnuté samostatným rozhodnutím.

Základným predpokladom úspešnosti reštitučného nároku je splnenie nasledovných zákonom stanovených podmienok:

- vlastníctvo k pozemkom tvoriacich poľnohospodársky pôdny fond (alebo neho patriacich) alebo lesný pôdny fond **nebolo vydané** podľa osobitného predpisu (zákon č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov),
- právo na navrátenie vlastníctva k pozemku podľa reštitučného zákona môže uplatniť **oprávnená osoba**, ktorá je občanom Slovenskej republiky s trvalým pobytom na jej území a ktorej pozemok prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu **v období od 25. februára 1948 do 1. januára 1990**

spôsobom uvedeným v ustanovení § 3, s tým, že ak osoba, ktorej vlastníctvo k pozemku prešlo v rozhodujúcom období do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby v prípadoch uvedených v ustanovení § 3, zomrela pred uplynutím lehoty uvedenej v ustanovení § 5 alebo ak bola pred uplynutím tejto lehoty vyhlásená za mŕtvu, sú oprávnenými osobami štátni občania Slovenskej republiky, fyzické osoby v zákonom stanovenom poradí (§ 2 ods. 1, 2 reštitučného zákona),

- existencia niektorého z taxatívne stanovených reštitučných titulov (§ 3 reštitučného zákona),
- uplatnenie práva na navrátenia vlastníctva v **prekluzívnej lehote do 31.12.2004.**

Odvolací súd, skúmajúc dôvodnosť odvolacích námietok, vyhodnotiac ich za irelevantné, súladne s názorom prvostupňového súdu považoval za nespochybniteľné, že zúčastnená osoba si svoj reštitučný nárok uplatnila **riadne**, a to preukázaním existencie reštitučného titulu v podobe predloženej hospodárskej zmluvy dokazujúcej prechod vlastníckeho práva k pozemkom parcely č. X. a X., zapísaných v Pkv. vl. č. X., katastrálne územie D., z pôvodných vlastníkov na štát bez právneho dôvodu, keďže v zmysle tejto zmluvy ako odovzdávajúca organizácia vystupoval Miestny národný výbor D., **a včas**, keď táto skutočnosť jednoznačne vyplýva jednak z rozsudku Krajského súdu v Trnave zo dňa 19. mája 2008 sp. zn. 42Sp/15/2008 a rovnako tiež z osvedčenej fotokópie žiadosti o navrátenie vlastníctva, ktorú odvolaciemu súdu zúčastnená osoba doložila.

Nepochybil preto krajský súd, ak napadnuté rozhodnutie odporcu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací s poukazom na závery uvedené vyššie posúdil námietky navrhovateľa uvedené v odvolaní proti rozsudku krajského súdu ako nedôvodné, ktoré nemohli ovplyvniť rozhodnutie správneho orgánu ani prvostupňového súdu v danej veci. Preto napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 219 OSP a § 250ja ods. 3 veta druhá OSP v spojení s § 250l ods. 2 OSP a § 246c ods. 1 vety prvej OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 250l ods. 2 OSP a § 224 ods. 1 OSP, nakoľko navrhovateľ nebol v odvolacom konaní úspešný a odporcovi a zúčastnenej osobe trovy odvolacieho konania nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, dňa 22. júna 2011

**JUDr. Jozef Hargaš, v. r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia:
Peter Szimeth